

Debreceni független Újság

politikai napilap

Ártatlanokra akarta kenni a gyanút a Geréby-telepi gyilkosság felbujtással terhelt gimnázista vádlottja

Ekes és Karaszeg egymást vádolják azzal, hogy megfojtották a szerencsétlen Nagy Gábort — Borzalmas vallomást tett a fiatalkorú gyilkos arról, hogyan rugdosta fejbe a letepert gazdálkodót — A meggyilkolt özvegyének drámai kihallgatása — Teljesen beszámítható özvegy Balla Zsigmondné

A Geréby-telepi rablógyilkosság ügyében a büntetőtörvényszék kedden délelőtt folytatta a főtárgyalást. Az érdeklődés kedden még fokozódott a bűnper iránt, a törvényszék épületébe azonban csak azokat engedték be a rendőrök és az altisztek, akiknek jegyük volt. Benn a tárgyalóteremben detektívek vigyáztak a rendre és

még a főtárgyalás előtt kivették egy férfit, aki részegen akarta végighallgatni a vallomásokat.

Elegáns hölgyek és urak foglaltak helyet a hallgatóság padsoraiban. Megjelentek a hallgatóság között

a rablógyilkosok szülei is.

Hj. Ekes Sándor édesanyja talpig fekete ruhában ült a padon, mellette a fiatalkorú gyilkos édesapja, egy nyugalmazzott csendőrmester hallgatta fia vallomását. Világos, rózsásmintájú ruhában ült a hallgatóság első sorában Karaszeg István édesanyja.

Pontosan 9 órakor nyitotta meg a folytatódó főtárgyalást dr. Jeney Sándor törvényszéki elnök. A nyolc vádlott ekkor már ott sorakozott a bíróság előtt, az élen özv. Balla Zsigmondnéval, aki hófehér, esikésszerű zsebkendőt szorongatott kezében.

roly csendőrtörzsőrmesternek bélyeget vegyen. Ekkor találkozott Ekessel, aki arra kérte, hogy 6 órakor találkozzanak egy jelzett helyen, mert

elindulnak kirabolni Nagy Gábort.

A kért időpontban ott volt és ekkor Ekes már várakozott rá a fiatalkorú társával együtt. Elmentek Nagy Gábor házához, a kaput a fiatalkorú nyitotta ki, aztán benéztek az ablakon. Eppen akkor gyújtott lámpát az öreg gazdálkodó, aztán kijött az udvarra. Köszöntek neki, aztán megmondták,

hogy a pénzért jöttek, mire Nagy Gábor megfordult, valószínűleg el akart menekülni.

Ekes rángrott és a földrerántotta, ő pedig az állát fogta. Csak az állát szorította, de nem fojtogatta. Ekes szorította a torkát, a fiatalkorú kétszer belerugott Nagy Gábor fejébe, mire ő, Karaszeg, rákiáltott: »Ne rugjál, mert ebből még baj lesz...»

Azután bementek a szobába, előkeresték a pénzt és elmenekültek. A pénzt elvitték Balláné lakására és átadták Podor Cinének.

„Csak az állát szorítottam...”

— Ekes szerint maga a torkát fogta Nagy Gábornak! — mondja az elnök.

— Nem a torkát, hanem csak az állát szorítottam, hogy ne tudjon kiabálni — hangoztatja Karaszeg. Balla Zsigmondné kijelenti, hogy amit vele kapcsolatosan mondott Karaszeg, az nem igaz.

Most Balla Zoltánt szembesítik Karaszeg Istvánnal. A volt gimnázista ezeket mondja:

— Karaszeg nem mond igazat. Én sohasem bízottam rablásra. Haragszik rám, azért mond ilyeneket. Sohasem beszéltem vele, de kétszer is megtámadott az utcán és egy kés nyelével megütött.

— Hát ehhez mit szól, Karaszeg? — kérdi a gyilkos felé fordulva Jeney elnök.

— Ugyan, ugyan — mondja Karaszeg és elmosolyodik. Aztán Balla Zoltánhoz fordul és ezt mondja neki: Csak az történt, hogy megszólítottam magat és megkérdeztem: »Maga az a fiatalember, aki a lányokat kísérgeti itt a telepen?!« Különbben jóban voltunk, aztán még meg is hívott magukhoz.

A teremben nagy a derűtség, Karaszeg is jóízűen nevet, Balla Zoltán is elmosolyodik, azután leül a helyére.

Fodor Cine — mondja az elnök —, maga mit szól Karaszeg vallomásához.

Fodor Cine odaáll az emelvény elé és harsányan szól:

— Méltóságos elnök úr, amit Karaszeg mond, abból egy szó sem igaz!



Balla Zsigmondné

Az elnök: Hát maga mit szól hozzá, Ekes?

Ekes sírásba esukló hangon mondja:

— Én nem fojtogattam Nagy Gábort... Karaszeg fojtogatta!...

Most dr. Fényes Jenő, özvegy Balla Zsigmondné és Balla Zoltán



Ekes és Karaszeg, Nagy Gábor gyilkosai

Karaszeg azt vallja, hogy Ballaék bujtották fel

Jeney elnök Karaszeg István kihallgatását folytatta. A szökehajú rablógyilkos így beszél:

— Özvegy Balla Zsigmondné, Balla Zoltán, Fodor Cziné János állandóan dumáltak, hogy menjünk már és raboljuk el a pénzt.

Ezután előadja, hogy egy alkalommal megkísérelték kirabolni

Nagy Gábort s akkor velük volt Nyizsnyik József és Kunecz Gyula is. A kapuból azonban Nyizsnyik és Kunecz visszafordultak, nem akartak résztvenni a rablásban, így aztán ők sem kíséreltek tovább. A gyilkosság napján, február 15-én délután Karaszeg — amint vallja — egy trafikba igyekezett, hogy Sebestyén Ká-

üggyvédje engedélyt kér az elnök től, hogy papírt és ceruzát adhasson Balla Zoltánnak, amire a fiú észrevételeit jegyezhesse. Az elnök

megadja az engedélyt, az ügyvéd átadja a papírt meg a ceruzát és Balla Zoltán nyomban hozzálatja jegyzetét.

tott és biztatott bennünket, hogy ne féljünk, gyenge emberek azok. — Álarcot is csináltak?

— Igen. Balláné adta hozzá az ollót és a papírt. Balla Zoltán mondta meg, hogy hol lakik Nagy Gábor.

A 15 éves gyilkos borzalmas vallomása

Ezután a fiatalok, tizenöt esztendő gyilkost hallgatja ki a törvényszék. Szintén bűnösnek érzi magát, de őt nem Ballák bujtották fel a rablásra, hanem

Ekes beszélte rá azzal, hogy a rablott pénzből háromszáz pengőt adnak neki.

Ugyanúgy mondja el a gyilkosság előzményeit, mint Ekes és Karaszeg,

bevallja azt is, hogy kétszer a fejébe rugott Nagy Gábornak. Azt tagadja, hogy homokot szórt

volna Nagy Gábor szájába.

Egy svájci sapkával akartam betömni az öregember száját — mondja — és lehet, hogy miközben azt igyekeztem begyömöszölni, homok szóródott a szájába.

Elmondja még, hogy nem akarták megölni Nagy Gábort, de megbeszéltek előre, hogy ha behatolnak a lakásba, akkor Ekes a gazdálkodó feleségét teszi ártalmatlanná, ő pedig magát Nagy Gábort fogja le.

Balla Zoltán ártatlan embereket akart belekeverni a gyilkosságba

Két nappal az eset után elment Ballákhoz, hogy Fodor Cine Jánossal közölje, meghalt Nagy Gábor. Ekkor ott volt Balla Zoltán is, aki azt tanácsolta neki, hogy

írjon levelet a csendőrségre aláírás nélkül és nevezzen meg egy András uccai és egy Fülöp uccai lakost, hogy azok követették el a gyilkosságot.

Balla ezt azért mondta neki, mert úgy gondolta, ha megírja a névtelen levelet, akkor eltereli magukról a gyanút.

— Ezeknek a nevét és címét — mondja a fiatalok — Balla Zoltán fel is írta egy cédulára, még pedig úgy, hogy a cédulát a háttátra tette és ott jegyezte fel az adatokat.

A cédula még most is megvan, de amikor a fogházba jöttem, elvették tőlem, beletették a zsebkendőmbe és most a rakárban van.

Jeney Sándor dr. elnök azonnal intézkedik, hogy a cédulát hozzátul a fogházból, majd megkérdezi Balla Zoltántól:

— Mi igaz ebből?

— Kérem szépen — mondja Balla Zoltán —, én ezzel a fiúval sohasem beszéltem és nem írtam fel semmiféle címetek és nem tanácsoltam semmit neki!

Az elnök néhányperces szünetet rendel el, majd a szünet után dr. Fényes Jenő bejelenti, hogy az ügyészség kérte egy tanúnak a megidézését s ezt most ő is kéri. A tanu — mondja dr. Fényes — időközben Budapestre költözött.

Tekintettel arra, hogy a nyilas lap szerkesztője, meg kell kérdeznünk ifj. Balogh István nyilaskeresztes képviselőt,

Akik csak kísérleteztek a rablással

A következő vádlott Kuncz Gyula, aki azt mondja, hogy a szalonmalopásban bűnös, de a gyilkosságban nem. Azt is elbeszéli, hogy

Balla Zoltán kérdezte tőlük, ki szeretne 1200 pengőhöz jutni? Aztán ő is elment a többiekkel Nagy

Gábor házához, hogy kirabolják a gazdálkodót, de amikor odaért, megijedt és visszafordult. Akkor nem is lett a rablásból semmi. A gyilkosság után természetesen gyanakodott társaira és egy alkalommal Ekes félrehívta és azt mondta neki, hogy ha feljeleníti, végez magával.

Nyizsnyik Józsefet hallgatja ki ezután a törvényszék. A fiatal fiú kijelenti, hogy csak «valami kicsiben» érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy

Balla Zoltán vetette fel először, hogy pénz kellene szereznünk és Balláné biztatta őket, hogy szerezzék meg Nagy Gábor pénzét.

— Elbeszélte nekünk Balláné, — vallja Nyizsnyik, — hogy Nagy Gábornak van 1500 pengője. Azt mondta, hogy köztünk meg és hozzuk el a pénzt. Azt mondta, tőmjük be a száját.

— És maguk tiltakoztak ez ellen? — kérdezi az elnök.

— Igen. De Balláné bort hozott, ita-

Balláné legyávázta az álarcos kísérletezőket

Az álarcos rablási kísérletet beszéli el ezután Nyizsnyik.

— Bementünk az udvarra és benézünk az ablakon. Láttuk az öregembert, de én nem akartam bemenni, félttem, erre aztán Karaszegék is eljöttek. Elmondtuk Ballánénak, aki azt mondta, gyávák vagyunk.

— Magának ígérték 35 pengőt a rablott pénzből? — kérdezi az elnök.

— Igen. Mert azt mondtam, hogy kiadom Balláékát a csendőröknek, mert csak Balláéktól eredhet a dolog.

A bíró szembesíti Nyizsnyiket Ballánéval, aki kijelenti, hogy Nyizsnyik nem mondott igazat, ő nem is beszélt vele.

A tanukihallgatások

Paksy István ügyész bejelenti ezután, hogy Benkő Tibor bpesti tanut távbeszélőn fogják értesíteni, hogy holnap megjelenhessen a tárgyaláson. A törvényszék ezután megkezdte a tanuk kihallgatását.

Borngi Gyula hentesmester azt adta elő, hogy 192 kilogram szalonmát lopott el tőle Karaszegék. Kiss Miklós hentesegédtől 135, Szabó Balázstól 50, Katona Pétertől 52 pengő értékű szalonmát lopott el.

Özvegy Nagy Gáborné kihallgatása következik — mondja az elnök, mire a hallgatóság felmorajlik és izgatottan várják a meggyilkolt gazdálkodó özvegyének a vallomását.

A vádlottak lehajítják a fejüket, amikor bejön a terembe a talpig fekete öltözött asszony.

— Ismeri a vádlottakat? — kérdezi az elnök. Nagy Gáborné szinte kiáltva felel:

— Nem ismerem! Egyet sem!

Nagy Gáborné elmondja ezután, hogy 1118 pengő volt a házánál, amikor a »dolog« történt. A pénz legnagyobb részét a szalmazsákban tartogatta a férje.

Fodor Czine csendőr szeretett volna lenni

Balog József napszámos a következő tanu.

— Ismerem ezeket — mutat rá Karaszegékre, — ismerem ezt a családot is — és Ballánéra, a fiára és Fodor Cine Jánosra mutatott. — Sokat ittunk együtt a naccságnál, a naccsága szolgált fel.

— Kije volt Fodor Cine Ballánénak? — kérdezi ezután a tanutól az elnök.

— Családtag volt. Együtt lakott egy szobában — felel mosolyogva a tanu.

— Szerelmi viszony volt köztük? — Hát féltékeny volt a naccsága... — Látta, hogy incselkedtek egymással?

— Láttam, hogy Fodor Cine megcsipkedte...

Fodor Cine a vádlottak padján lehajítja a fejét és mosolyog. Balláné idegesen fészkelődik.

Fényes Jenő dr. Tudott arról, hogy Karaszeg esavargott a Nyilastelepen, ablakokat tört be és verekedett?

— Igen, — feleli Balog, — tekerő volt Karaszeg, törte az ablakokat, verekedett és lopott. Fodor Cine pedig arról beszélt, hogy csendőr szeretett volna lenni.

Jeney tanácselnök ezután berekesztette a tárgyalást, amelynek folytatását délután 5 órára tűzte ki.

A boncoló professzor szakvéleménye

A délutáni tárgyaláson Jankovich László dr. egyetemi professzor terjesztette elő véleményét. A professzor végezte a boncolást s megállapította, hogy

Nagy Gábor halálát fojtogatás következtében beállt fulladás okozta.

Paksy István dr. ügyész, majd Aczél Jenő dr. és Fényes Jenő dr. ügyvédek intéztek kérdéseket Jankovich professzorhoz, később dr. Ökrös Sándor egyetemi magántanár bejelentette, hogy szakvéleményében csatlakozik Jankovich László dr. megállapításaihoz.

Ezután Lévi János tesz tanuvallomást. Apja ingatlanügynök s így került összeköttetésbe Nagy Gáborral, aki földet akart venni. Előadja, hogy régi ismerőse Balláéknak és hetenkint kétszer is náluk volt beszélgetni. Azt is tudja, hogy

Balláné és Fodor Cine János egy szobában aludtak.

— Tud arról, hogy Balláné és Fodor Cine között szerelmi viszony volt? — kérdezi az elnök. — Azt nem láttam! — mondja a tanu. — De az volt a véleménye? — Az volt. Elmondja, hogy

Balláné már régebben ismerte Nagy Gábort,

akinek a földje valamikor özvegy Balla Zsigmondné bérlete mellett volt. A főjegyző özvegye gyakran érdeklődött fiával együtt Nagy Gábor iránt. A gyilkosság napján, este 8 óra tájban Balláéknál volt, ahol az asszonnyal és Fodor Cinével tartózkodott a szobában. Abban az időpontban jöttek oda Ekesék és kihívták az udvarra Fodor Cinét. A kocsis nem akart kimeneni, de Balláné kiküldte. Hallotta, amint a fiatal emberek odakint bort kértek Fodor Cinétől, aki azonban nem akart nekik italt adni.

Balla Zsigmondné ekkor utasította Fodor Cinét, hogy adja oda a bort.

VIGSZINHAZ

Egy ártatlanul elítélt fegyvere izgalmas története:

Az áruló hang

Főszer, Vera Korene.

Ezenkívül: Az olasz királyi pár budapesti látogatása.

Pemutatás ma csak 16 éven felülieknek!

...hozza az ollót... mondta meg... labor.

COS

...5 pengőt a rab... az elnök.

...adtam, hogy ki... döröknék, mert... a dolog.

...sznyiket Ballá... gy Nyizsnyik... nem is beszelt

...kinek a férje... — kérdi az

...az uram azt... lyan buta em-

...drámai egy... hogy találta... a ház udva-

...küdt, azt hit... megfogtam a... gattam, meg-

...csupa vér lett... mélyedt a fe-

...Ballák védője... től, hogy is-

...nem is va... sz!

...és elfordul a... Cinétől.

...mondja a vé... tmond:

...án végigméri... hogy nem is-

...ni

...ine megcsip...

...padján le-... Balláné ide-

...arról, hogy... yilastelepen,

...kedett?

...teker... az ablako... t. Fodor

...élt, hogy... a lenni.

...berekész... folytatását

...ménye

...láné és Fo... i viszony

...— Azt nem... — De az... z volt.

...ismerte

...ör özvegy... e mellett... e gyakran... ütt Nagy... g napján... knál volt... dor Ciné-... ban. Ab-... oda Eke-... ra Fodor... rt kimen-... Hallotta... odakint... től, aki... kik italt

...r utasí-... y adja

A szembesítés során özv. Balla Antalné kijelenti, hogy Lévi tartozott neki s azért érdeklődött Nagy Gábor földeladási ügye iránt, mert úgy gondolta, hogy ezen az ügyen keres s akkor megfizetheti tartozását.

Balláné teljesen beszámítható

Dr. Nagy Mihály egyetemi magántanár mondotta el ezután a Balla Zsigmondnéen megejtett elmeorvosi vizsgálat eredményét, — amely szerint

Balláné szervileg egészséges, jogi értelemben teljesen beszámítható egyén.

Paksy István dr. ügyész azt kérdezi Lévi Jánostól, hogy nem tűnt fel neki, mennyire érdeklődnek Ballák Nagy Gábor iránt. Lévi ezt feleli: — Nem kérem, arra, ami történt, nem gondoltam.

Révi Ilona, Cs. Nagy Lajos vámsorompóór és Adorján István nyugalmazott rendőrfelügyelő vallomása után az elnök a tárgyalást berekesztette és annak folytatását szerda reggel 9 órára tűzte ki.

Nagy adományokat kapott a debreceni református egyház felépítik a Mester uccai és az egyetemi templomokat

A debreceni református egyház presbitériuma szerdán délután az egyház tanácstermében gyűlést tart. A presbitériumi gyűlés tárgysorozatát rendkívül nagy érdeklődés kíséri, mert ez az ülés van hivatva letárgyalni azokat az adományokat, amelyek részben a közelmúltban válnak aktuálissá, másrészt amelyeket most adományoztak az egyháznak. Különös és ritka alkalom, amikor egy presbitériumi gyűlés ennyi és ilyen nagy adományokat tárgyal le.

Az adományok között szerepel *Boldogh István* adománya, amely, amint arról már beszámoltunk, 242 kat. hold földből és az Arany János utcában egy házból áll. Ezenkívül, *Tóth Lajos* már most, életében az egyháznak adományozott, a maga számára csak a haszonélvezeti jogot biztosítva. *Tóth Lajos* ingatlanvagyonára a Péterfia uca 40. számú ház, a *Károly Ferenc József* út 8. és 8-a számú kettős háztelkek, a Jerikó uccán fekvő szőlőskert és 4 hold uccai föld. A nagy értékű ingatlanainak tulajdonjogát már most átruházta a református egyházra és teleknyilvileg is átírta. Az ajándékozott ingatlanok rendelkezése az lesz, hogy a haszonélvezet megszűnése után az egyház árvagyermekeket segítsen a jövedelmükből. Együttal azonban *Tóth Lajos* kályhámester ezzel az adománnyal elő kívánja mozdítani a Mester uccai templom felépítését is, mert feltétlenül kikötötte, hogy a templom megépítésének a valóra váltása céljából a református egyház jótékony célú alapítványainak tőkéjéből vegyen fel kölcsönt és abból kezdje meg a Mester uccai templom már 10 évvel ezelőtt elhatározott építését. Az alapítványokból felvett belkörü kölcsön fedezetül szolgálnak az adományozott ingatlanok.

Ugyancsak szerepel a presbitériumi ülés tárgysorozatán *Flórich Rezsőné* sz. *Vértessy Erzsébet* 8 hold onodói földje, özv. *Szilágyi Sándorné* nek a Tegláskertben fekvő 600 négyzetméteres telke, amelyet az egyháznak adományoztak. Szerepel özv. *Nemes Gáborné* adománya, aki most hunyt el s az egyháznak hagyományozta még életében *Garay uca* 13. szám alatti házat, a halála után pedig 771 pengő értékű ingóságait.

Az adományok között szerepel *Tóth Lajos* kályhámester ingóságain kívül felajánlott két harangja is, amiket az épülő Mester uccai templom építésének az ügyében a építkezések sürgős megrendelését kívánó javaslatot. A Mester uccai templom már tíz éve húzódó kérdése dől el a mostani presbitériumi ülésen. Az ügy már előrehaladott stádiumban van és csak rövid idő kérdése, hogy meginduljon az építkezés. Az építkezés a templom felszerelésével és a lelkészlakkal egyetemben 160 ezer pengő költséget igényel. Ebből az összegből 80.000 pengő van együtt, amelyet belkörü kölcsönből teremtetek elő és amelynek fedezetére szolgálnak a *Tóth Lajos* által adományozott ingatlan. A kölcsön értékmegetérítés

felelősségével és a kamatok évenkénti befizetésének feltételeivel vétetett fel. A 80.000 pengőből most csak a templomot építik meg, a szükséges felszereléssel együtt. A költségesebb felszereléseket, mint az orgonát és a fűtési berendezést, majd a lelkészlakot csak később építik meg, illetve szerzik be. A templomépítésnél irányadó elv, hogy művészi templomot kívánunk megvalósítani és inkább a kis templom kérdését kívánják érvényre juttatni. Rég vajdó kérdés a református templomok építkezésében, hogy vajjon a nagy, vagy kisebb terjedelmű templomok a célravezetőbbek. Ebben az esetben a kis templom építés mellett döntenek s az építendő templom befogadóképessége 600 ülőhelyes lesz. Ennél a kérdésnél döntő jelentőséggel bír az a tény is, hogy a Nagytemplom közel van és másrészt, hogy a közeljövőben van, a Teglavetében gyülekezeti ház megépül az egyetemi templom is. Az egyetemi templom költségeire előirányozott 450.000 pengő biztosítva van és ez a templom lesz a következő megépülő reprezentatív református templom. Amint ismeretes, a Kollégium jubileumi építkezéseinek a keretében épül meg a diakonissza intézet intézet után. Emberi számítás szerint 3 esztendő múlva már áll a debreceni egyetemi református templom. A jövő évben tervezik a templom alapkövének a letételét, díszes ünnepek keretében, amely ünnepeken résztvenne a kormányzó is.

Az új tégláarak

Debrecen város polgármestere, az üzemi bizottság, téglagyári albizottságának a javaslatára megállapította az új tégláarakat.

Az új tégláarak megállapítása alkalmával egyúttal felszólította a téglagyárat a polgármester, hogy a jövő fogyasztásról állandó jelentésekkel tájékoztassa a téglagyár a polgármestert.

Az új tégláarak 1000-es létszámokban értve a következők: Nagyméretű falitégla 30, kisméretű 28 pengő; vagon-tételekenti vételnél ezekenként 1 pengő, tízezeren felüli vételnél 2 pengő engedményt ad a téglagyár. Nagyméretű vastégla 36, kisméretű 32, görbétégla 24, padlástégla 30, burkoló lap 20x20 méretű 80, nagy géptégla 32, kis géptégla 28, kubiktégla 18, hódfarkú cserépfedél 34, kupásceserép 220 pengő.

FIGYELEM!
Mielőtt lakását kifestetné, ajtóit, ablakait, butorát fényeztetné, kérjen díjmentes ajánlatot
SZEKERES festővállalatól
Debrecen, Homok u. 122.
Telefon 13—19.

A nagy melegben tripolisz-öltönyt
Benyáts-tól

Tiroli nadrág	1'25 P-től
Gyermek játszó nyári ruhák	1'40 P-től
Gyermek nyári mosó ruha	3'75 P-től
Gyermek tropikal kosztümök	8— P-től
Fiu zakó és nadrág	17'50 P-től
Férfi vászon mosó nadrág	4'30 P-től
Férfi mosó vászon öltöny	20'50 P-től
Férfi tropikal zakó és nadrág	26— P-től
Férfi öltönyök	26'50 P-től

Izgató röpiratokat osztogatnak a középiskolások között

Budapest, május 25. Nagy esomaggal érkezett a képviselőház mai ülésére Andaházy-Kasnya Béla független kisgazdapárti képviselő. Az újságpapírba göngyölt esomagból az uszító röpiratok egész tömege került elő. A röpiratok között számtalan olyan van, amely Németországban készült.

Ezeknek a röpiratoknak egy része német, más része magyar nyelven jelent meg.

A magyar nyelvű röpiratokat is Hamburgban nyomták. Az egyik ilyen röpiratnak a címe: »Zsidóság és bűnözés.«

A képviselők nagy érdeklődéssel forgatták ezeket a röpiratokat és mosolygva nézték azokat a gúnyos levelezőlapokat, amelyek a nyilaskeresztes propaganda ismert eszközeivel igyekeznek terjeszteni az antiszemitizmust.

Akkor döbrentek meg igazán, amikor Andaházy-Kasnya Béla így szólt:

— Tudjátok-e, hol szedték össze ezeket az izgató röpiratokat? Általános feszült várakozás után jelentette ki Andaházy-Kasnya:

— Egy budapesti gimnázium VII. és VIII. osztályában terjesztik ezeket az izgató röpiratokat — mondotta Andaházy-Kasnya Béla.

Egyre nagyobb felháborodással lapozgattak ezután a képviselők Andaházy-Kasnya Béla vaskos esomagjában a sokszínű röpiratok között. Van köztük egy évente tízszer megjelenő Tűz című röpirat, amelyet hat fillérért vesztegetnek.

Ez a röpirat egyenesen a középiskolai tanulók számára íródott és **a kisdiákok lelkébe akarja beemepészni a gyűlölködést.**

A Tűz egyik számának első oldalán a következő vastagbetűs cím áll: »Fegyverünk: tudás és ököl!« A röpiratoknak ez a cikke **mocsárnak nevezi a mai magyar életet**

és bejelenti, hogy ez a mocsár le lesz csapolva, a tudás és az ököl erejével, hogy minden nemest elnyelő tömege helyébe a termő magyar lélek humusz virágmezői és kalásztengere díszírhessék a magyarok Istenét. Hasonló zavaros stílusban biztatja az »ököl jogára« az ifjúságot ez a röpirat, amelynek számaiban a nyilaskeresztes pro-

paganda különböző izgató formái jelentkeznek.

Egy zöldszínű röpiratnak, amelyet nyilaskereszt díszít, ez a címe: »Nyílt levél az Eckhardtistákhoz.« Ez a nyilas röpirat, amelyet szintén gimnáziumban találtak,

éles támadás Eckhardt és a független kisgazdapárt ellen.

Korbáccsal fenyegetődik ez a röpirat arra való hivatkozással, hogy »Krisztus is korbáccsal verte ki a templomból az üzereket«. A röpirat végig a legdurvább hangon támadja Eckhardt Tibort és pártját.

A nyilaskeresztes propaganda levelezőlapok reprodukálhatatlannal durva hangon izgatnak.

Andaházy-Kasnya Béla röpiratgyűjteményében **akadt olyan német propaganda füzet is, amelyet Berlinben nyomtak.**

Nagy érdeklődést keltett a esomagból kikerült az a röpirat, amely a Turul belső ügyeivel foglalkozik és az uccai botrányairól ismert hosszuhajú diákvezért dicsőítve, Végváry Józsefet, a Turul fővezérét támadja.

Az ifjúság dundusan óvatos fővezérének» nevezi a röpirat Végváryt

és le akar számolni azokkal a diák vezérekkel, akik »a saját karrier álmuk után loholnak a magyar vér szolidaritását soha át nem érzve, elpocakosodnak és a vezérkérdést a groteszk gárdában nem akarják megenni.«

Valóságos külön kötet egy Erfurtban megjelenő nemzeti szocialista magyar nyelvű propaganda könyvomat, amelynek Weltdienst, magyar kiadásban pedig Világszolgálat a címe.

Kétféle cím alatt történik a titkos szervezkedés a gimnáziumban — mondotta Andaházy-Kasnya. — A beszervezett VII. és VIII. osztályos diákok egyrésze »Hollók« címen tömörült titkos társaság. Jelvényük egy háromszög, amelyet kabátjuk hajtókáján befelé hordanak.

Amikor a diákok egymással találkoznak és meg akarják tudni, hogy tagja-e valaki a »Hollók« titkos társaságának, akkor **megfogják társuk kabátjának kihajtóját és kitanogatják.**

hogyan a gomblyukban benne van-e a háromszög?
A gimnázium másik titkos szervezete nyíltan horogkeresztet elvetett vall.

Körlevelekben — folytatta Andaházy-Kasnya Béla — kioktatják a titkos diákszervezet tagjait, hogy abban az esetben, ha a szervezkedésüket lelepleznék, azt kell vallaniuk, hogy kizárólag nemzeti és hazafias cél lebegett előttük.

Arra vonatkozóan is tanácsot adnak ezek a körlevelek, hogy mit szabad és mit nem szabad a szervezet leleplezése esetén vallani.

Felháborító dolgok ezek! A beszerzett kisdíjak valóságos terrorizálják társaikat.

El fogom mondani a képviselőházban, hogy honnan kerültek ezek a rópiratok a gimnáziumba s kik azok, akik ezeket a titkos diák társaságokat megszervezik.

Erőtlen, kövér egyéneknek, közsvényeseknek és aranyérben szenvedőknek reggelként éhgyomorral egy-egy pohár természetes «Ferenc József» keserűviz gyakran felbecsilhetetlen szolgálatot tesz. Az orvosok ajánlják.

Debreczeny Tivadar kiállítás

Vasárnap délelőtt nyílt meg a Déri-múzeum kiállítási termében Debreczeny Tivadar szobrászművész kollektív kiállítása.

A kiállítás anyaga szobor, akt, temetőművészeti és grafikai anyag. Hatalmas kompozíciók és kisebb plasztikai művek egyformán szerepelnek. Az általános benyomás kielégítő és minden kétségen felül sok tehetséget és művészi erőt árulnak el. Az összbenyomást tekintve talán feltűnő néhány alkotás stílusbeli különbözősége, amely a formakutatás még mindig zajló problémáját bizonyítja. A kisebb alkotásokban inkább a lágy vonalak uralkodnak, valami rodoni látvány, amely a realizmus és a romantizmus felé hajlik, míg a nagyobb kompozíciókban a robusztus erő érvényre jutása a vezető motívum s válik benne irányadó szellemé a szigorú plasztika, a konstruktív felépítés, az erőteljesebb formák kifejező ereje. Ebben viszont az előbbivel ellentétben inkább a romantikustól való elszakadás a jellemző vonás és valami határozott kívánsága a klaszszicizáló iránynak.

Különös említésre méltó a hatalmas Krisztus szobor, amely a maga nagy méreteivel, de méreteiben is a formák harmonikus érzést s életet kifejező szépségével hat. A tiszadobi hősök emléke fegyvert fogó katonájával a formák erős, néha művészi nyers erejével, tökéletes hatást kelt és művészi nyújt. Az ívótlók, amelyet a debreceni frontharcosok számára készített, turulmadarával és madár két szárnya közül kiemelkedő ívótlókkal bronzba öntött gondolat és kétségtelenül esztétikusan szép. A Roham lendülete, élete felejtethetetlen. Kíváló készséget a művész a portréiban árulja el, ahol az arcok és a megábrázolt emberek egyéniségét örökíti meg szobraiban, nem kevésbé azokban a monumentális eláruló síremléktervekben, amelyekben az érzést, a gyászt és az emléket tudja határozott és biztos szemmel a formákba önteni.

Grafikai a formakutatást szolgálják. Kiforrított tudással lesi el bennük az emberi test szépségeit s néhány biztos kezű vonallal teremt életet bennük, amit a művészi szép örökértékűvé avat abban.

A kiállítás sikert aratott s a hónap végéig tartó kollektív kiállítást biztonvára számosan megkeresik majd.

(K. I.)

Országos érdeklődés a hortobágyi juhásznapi

Az ősmagyar juhászat látványos bemutatása

A Debreceni Juhtartó Gazdák Egyesülete vasárnap nagyszabású jubiláris ünnepséget rendez a hortobágyi nyírhodályban.

A látványos és hatalmas programú juhásznapi bemutató iránt országosan óriási érdeklődés nyilvánul meg,

ami érthető is, hiszen ezen a jubiláris ünnepélyen bemutatásra kerül a magyar juhtenyésztés, gyapjútermelés és juhászat minden érdekessége.

A Debreceni Juhtartó Gazdák Egyesülete, amely hatvan esztendő multra tekinthet vissza, ennek a kiállításnak a keretében fog izéltet adni a pusztai pásztorok borsorkányos ügyességű operációs tudományából. Bemutatják az agy műtétet, amelyeket gyakran kell elvégezni a juhászoknak a beteg birkákon. Bognácsgulyástól fonatosig, pásztortáncotól pulversenyig minden szerepel a műsoron. A gazdag és változatos szórakoztató programon kívül a magyar juhtenyésztés komoly problémái fogják

a műsor gerincét alkotni. A juhtartó gazdákon kívül aktív részt vesz a jubiláris ünnepségen a Zöldmezőszövetség teljes vezetősége, a Külkereskedelmi Hivatal, a Gyapjúminősítő Központ és a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara is.

A rendezőség hallatlan buzgalommal már hetek óta készül erre

a nagyszerűnek ígérkező hortobágyi ünnepre, amelyre eljön mindenki, akik a régi, ősmagyar juhászatot a maga valóságában akarják látni a nagy magyar pusztán.

A nagyszabású látványosságra Debrecenből is indul filléres gyors az ország több részéből a Hortobágyra érkező filléresek mellett.

A hortobágyi filléres gyors Debrecenből vasárnap reggel 8 órakor indul a nagyállomásról. Menetérti jegy ára 1 pengő 60 fillér. A hortobágyi filléres gyors jegyei a Menetjegyirodában kaphatók.

Finnek és észtek Debrecenben

Amint jeleztük, vasárnap, május 30-án 110 tagú finn és észti csoport látogatja meg Debrecen és a Hortobágyot. A régi regés korban szakadtak el a magyarok az Ural nyugati tájain a finn és észti testvérnéptől. Ok északra húzódtak, igen keserves természeti viszonyok közé, mi pedig, ide Európa viarsarkából. Mindkét testvérnép sorsa évezredek óta szenvedés volt.

A finnek 900 évig voltak svéd és orosz elnyomás alatt. Most a 4 millió finn nemzet egyike Európa legműveltebb nemzetének. Északi testvéreink igen szeretnek minket, magyarokat:

a nagyobb, erősebb, vitéz testvért. — Akik hozzájuk mennek a szépséges Szumómi-ba mitőlönk, azokat elhalmozzák szeretetükkel. A két testvér-nemzet jelentős érintkezése a mostani finn-ugor papi kongresszus Budapesten amelyre Finn- és Észtországból 105 püspök, esperes, egyetemi professzor, tanár, lelkész, bankigazgató, parasztpredikátor, diakónissa és 25 finn, észti hölgy jött el hozzánk. Most országos körutat téve, eljönnek megnézni a »legmagyarabb várost«, Debrecen is színről-színre, melyről sok szépet hallottak, kivált a délibábs pusztáról. — Egy napig lesznek körünkben, innét Szegedre mennek tovább. — Program:

1. Érkezés máj. 30-án, vasárnap reggel 9 órakor Nyíregyháza felől vonattal az állomáson, ahol ünnepies fogadtatás lesz. Minél több debreceni magyar legyen ott a testvéri vendégek fogadásán! Mutassuk meg Debrecen szívét, magyarságát!

Az evang. lelkészi hivatal kéri az autótulajdonosokat, hogy vasárnap reggel 9 órakor szíveskedjenek vállalkozni arra, hogy autón behozzanak 3-4 finn-észti vendéget az állomásról a megyeházáig. Kérjük a készséget számbavétel végett bejelenteni ma estig a lelkészi hivatalba. (Telefon 33-05.)

2. Finn-észti istentisztelet a vármegyeházának a dísztermében d. e. fél 10 rórai kezdettel. A finn és észti prédikációt magyarul tolmácsolják.

3. Délelőtt 11 órakor villamoson indulás a központi egyetemre, ahol

fél 12 órakor a finn-észti-magyar testvériség ápolására egyetemi ünnepség lesz.

Az ünnepségen előadónak felkérte dr

Tankó Béla rektor magnificus, Kettunen és Kannisto finn tudósokat, azonkívül finn-észti művészi számok is lesznek az ünnepségen.

4. Az ünnepély után a finn-észti vendégek meglátogatják az egyetemet, a klinikát, a stadiont, a strandfürdőt és d. u. 2 órakor közbejében vesznek részt a Nagyerdei Vigadóban.

5. Délután 4 óra tájban külön vonaton a Hortobágyra rándulnak ki finn-észti vendégeink világhírű magyar puszták meglátogatására. A pusztai látványosságok meglátogatása után kint vasoráznak a pusztán. Utána este 8 óra tájban külön vonattal jönnek vissza Debrecenbe, a nagyállomásra.

6. Az állomásról poggyászaikkal együtt szállásaikra mennek vendégeink Kérjük a belvárosban, lehetőleg a központon lakó urí családokat, akik németül, vagy angolul tudnak beszélni, és szívesen vállalnak egy-két finn-észti szálló vendéget, szíveskedjenek készségüket az evang. lelkészi hivatalban ma estig telefonon bejelenteni (tel. 33-05) Éjjeli szállást és reggelit kérnek. A vendégeket a házigazdák viszik el az állomásról este 9 óra körül, mikor a pusztáról megérkeznek.

7. Hétfőn poggyászkokkal gyülekezés az Arany Bika halljában reggel 8 órakor. A Nagytemplom, Kollégium, Déri múzeum meglátogatása. Utána az Arany Bikában villásreggeli.

8. Délelőtt 11 órakor villamoson indulás az állomásra és 11 óra 50 perccor elutazás a budapesti vonalon Szeged felé.

Finn és észti testvéreink látogatása nemcsak elsőrendű idegenforgalmi esemény, melynek északi néptestvéreinknél nagy propagatív hatása lesz, hanem nemzeti értékű is, mert megíti a testvéri kapcsolatot, a szeretet a magyarok és északi testvérei: a finnek, észtek körében.

A »legmagyarabb város«-nak, Debrecennek a társadalmi bizonyára ez alkalommal is bebizonyítja, hogy joggal használja ezt a büszke elnevezést. Mivel elsősorban nem egyházi jellegű és érdekű az északi fajtestvérek debreceni látogatása, azért az itteni fogadás rendezésével megbízott evangélikus elnökség hálás köszönettel fogadja a piciny evangélikus egyház nevében a vendég-

látás költségeinek fedezésére önkéntes, testvéri adományt, amely a Tóth Gyula cégnél fizethető be. Városháza épület.

Kicsapták az Údvadsereg-ből a vezérkari főnököt

London, május 25. Az Údvadsereg legfőbb parancsnokságában feltűnő változás állott be. Az egész angol közvéleményben nagy meglepetést keltett az a hír, hogy az Údvadsereg vezérkari főnökét, Henry Mapp-ot váratlanul elmozdították állásából, valamilyen hivatalától megfosztották és kitesztelték az Údvadsereg táboraiban, Evangeline Booth írta alá, miután az Údvadsereg hadbírója Mapp-ot jellemben ütköző magatartása miatt bűnösnek mondotta ki.

Henry Mapp, aki most 77 éves és 49 éve tagja az Údvadseregnek, kétszer is generalisszimusz-jelölt volt.

Arról még nincsenek hírek, hogy tulajdonképpen mit vétett az elmozdított vezérkari főnök. Hír szerint már régóta súlyos ellentétek voltak közte és Evangeline Booth között. Az elbocsátással összefüggésbe hozzák Mapp legutóbbi, hosszabb ideig tartó szovjet-oroszországi tartózkodását, Mapp azért ment Szovjetországra, hogy ott is bevezesse az Údvadsereget. Kísérlete kudarcra végződött.

Debreceni sikerek a kereskedelmi iskolák tanulmányi versenyén

A fővárosban május 8-án rendezték meg a kereskedelmi iskolák tanulmányi versenyét. A versenyen indult a debreceni felső kereskedelmi leányiskola egyik kitűnő növendéke, Engel Lászlónak, a Takarékoság részvénytársaság igazgatójának leánya, Engel Kató is. A fiatal leány, aki éppen most áll az érettségi előtt, intézetének egyik legkitűnőbb növendéke.

A tanulmányi versenyen a német kereskedelmi levelezés terén szállít küzdelemben a többiekkel. A verseny befejezése után közölték, hogy csak május végén hirdetik ki, kik nyerték a díjakat. Most távirati értesítés érkezett Debrecenbe Engel Katóhoz, hogy azonnal utazzék a fővárosba a díjkiosztásra, mert megnyerte a tanulmányi verseny 300 pengős díját. Részleteket csak az eredménykiírdetés alkalmával lehet megtudni, de valószínű, hogy Engel Kató a német kereskedelmi levelezési verseny első díját nyerte meg, ami nemcsak háromszáz pengőt jelent, hanem elhelyezkedést is, valamelyik nagy vállalatnál.

A debreceni felső kereskedelmi leányiskola egyébként a múltban is többször ért el szép és elismerésméltó eredményeket tanítványaival az országos tanulmányi versenyeken. Még 1933-ban Veres Alice növendékük a francia tanulmányi verseny első díját szerezte meg, de azóta is több díjat nyertek a versenyeken a debreceni felső kereskedelmi leányintézet növendékei.

A debreceni fiú felső kereskedelmi iskola is köztudomás szerint az ország legkiválóbb szakiskolái közé tartozik s évről évre szép díjakat hoznak el növendékei az országos tanulmányi versenyekről. Az idén Tári Zoltán, az intézet jeles diákja nyert oklevelet és pénzdíjat a közgazdaságtanból s már állást is helyeztek neki kilátásba, fől-szólítva, hogy személyesen mutakoz-zék be a fővárosban.

A gör. kath. templomban úrnapi szentmiserend: Csütörtökön, Urnapján ugyanaz az istentiszteleti rend van, mint vasárnap.

A csendőrszuronynál és rendőrkaródnál többet ér a helyes szociális politika

— hangoztatta a költségvetési vitában Széll József belügyminiszter

Budapest, május 25. Kedden délelőtt folytatta a képviselőház a költségvetési vitát. A belügyi tárca általános vitájában Soltész János kiscsapatpárti képviselő a közrend mindenáron való fenntartásáról és arról beszélt, hogy a közigazgatás a rendőri bíráskodásban nem tudja magát mindenkor mentesíteni a politikai befolyástól.

Vitéz Árpád után Huszár Mihály pap-képviselő beszélt, aki az állam szociális feladatainak fejtegetéséből indulva ki,

egyes veszedelmes áramlatok inflációjáról beszélt, amelyek úgy keletre, mint nyugatra fenyegetik az országot.

Nem a keleti veszedelemtől beszélt elsősorban, bár meggyőződése, hogy azt még nem vészeltük át teljesen, hanem a nyugatról áradó veszedelmet tette szóvá, mert nem pusztán politika az, amely Berlinből árad Magyarországra felé, hanem ennek a mozgalomnak világméretű alapja is van.

Végeredményben nem sok különbséget lát Huszár Mihály a kelet és nyugat között, — mint ahogyan kevés különbséget lát Nietzsche és Lenin filozófiája között sem.

Fel kell világosítani a népet ennek a nyugat felől beáradó mozgalomnak a veszedelméről.

Ha a képviselőházban felelőtlen emberek kezébe kerül a nemzet sorsának intézése, abból csak szerencsétlenség származhat.

KIVÜLRŐL JÖN AZ IZGATÁS

Láng Boldizsár és Kertész Miklós után Schandl Károly a közigazgatási reformot, majd gróf Apponyi György a szociálpolitikai tevékenység fokozását sürgette, különösen a mezőgazdasági munkások érdekében. A veszedelem nyugat felől árad az országba. Semhol sem kezelik liberálisabban a nemzeti kisebbségeket, mint nálunk, mégis az utóbbi időben bizonyos izgatás, lázítás jelentkezik a német kisebbségek között.

Ez az izgatás és lázítás nem a hazai németiség köréből ered, hanem kívülről szítják, pénzelek és látják el propaganda- anyaggal.

Benkő Géza után Czirják Antal kifogásolta egyes főispánok és közigazgatási tisztviselők magatartását. Gyulán Eckhardt Tibor gyűlésének idejében

légvédelmi előadásra behívtak 800 kiscsapat

büntetés terhe mellett. Ócska fogások ezek, amelyeknek egyszer már véget kell vetni.

Brogly József, Petrovác Gyula és Végváry József szólaltak fel ezután. A beszédek alatt a képviselők lassan kiszivárogtak a tereméből.

Báró Berg Miksa: A kormány- nak minden kedvezményt meg kell adni a többgyermekes család- apáknak.

Alföldi Béla kérte, hogy a hadikölcsön kisjegyzőknek nagyobb segítséget adjanak, mint eddig.

A BELÜGYMINISZTER BESZÉDE

Molnár Imre előadó után Széll József belügyminiszter kijelentette, hogy haladó konser- vatív irányban szociális tartalom- mal telített népi politikát kíván folytatni.

Az ország alkotmányos rendjét a közbiztonságot és nyugalmat minden rendelkezésre álló tör- vényes eszközzel bármilyen ol- dalról jövő, bármilyen jelsza- vakkal, akár nyíltan, akár el- rejtőzve jelentkező veszélyek- kel szemben megóvják és fen- tartja.

Az állam fennálló rendjéhez való físzteletreméltó ragaszkodás nem involválja a maradiságot. Minden esendőrszuronynál és rendőrkaródnál hatékonyabban tudjuk enyhí- teti a kétségtelenül meglévő szen- vedéseket, levezetni a részben in- dokolt elégtelenségeket és lesze- relni a demagógia apostolait hely- es szociális politikával. A taka- rékossági főtörvényt az egész vo- nalon a legteljesebben érvényesíti, a túllontúl elbürokratizálódott köz- ségi közigazgatást megreformálja.

A belügyminisztérium legsür- gösebb feladata az új választó- jogi törvény előkészítése.

A mai napon adta ki a végrehajtá- si rendeletet, amelynek értelmében az esetleg felmerülő időközi vá- lasztásoknál már az új választási rendszert kell alkalmazni. A vá- rosi számvényeségek reformjáról szóló törvényjavaslatot mielőbb be kívánja nyújtani, úgyszintén a

közigazgatási egyfokú fellebbvitel megvalósítását, az alsófokú köz- igazgatási bíráskodás bevezetését, a gyámügy államosítását. Leg- főbb törekvése, hogy a vidéki vá- rosek háztartásaiban a pénzügyi egyensúly biztosítva legyen.

A miniszter ezután rátért a köz- egészségügyi politika terén elfog- lalt álláspontjának ismertetésére. Végül sorra válaszolt az egyes szó- nokok által felvetett kérdésekre.

Csoőr Lajos ajánlja, hogy a belü- gyminiszter nem beszél a gyülekezési és szólásszabadság biztosításáról.

Marostoni László után Peyer Károly kifogásolta, hogy alapszabályokkal mű- ködő egyesületeket, vagy azok fiókjait a vidéki hatóságok nem engedik mű- ködni.

Az OTI adminisztrációja túlmé- retezett.

Rainich Ferenc az OTI beruházási politikáját a legnagyobb aggodalom- mal nézi.

Iffy Balogh István örömmel hallja, hogy a belügyminiszter az egyesületi jog tekintetében alkotmányosan kíván eljárni. Kéri, hogy a templombajárás idején teljes munkaszünet legyen.

A ház ezután általánosságban elfo- gadta a belügyi tárca költségvetését. Az ülés hét órakor ért véget.

„Iskolába járt a fiam, amikor a sértett férjül vette”

— mondta az idős vádlott, akit a menyé olyan szájonvágással fenyegetett, hogy elájul

Budapest, május 25. Mentőautón vit- tek a budapesti büntetőtörvényszék elé egy idős vádlottat, Link Lipót kereske- dőt, akit hamis tanúzás címén a me- nyé, Link Tivadarné jelentett fel.

Link Lipót és a fiatalasszony kö- zött hónapok óta perek légiója indult meg.

Link Lipót 20 éves fia ugyanis be- leszeretett a nála idősebb táncos- nőbe, akit feleségül is vett.

A házaspár azonban nem sokáig élt együtt, elhűdögtek egymástól, elvál- tak és a fiatalasszony gyermek és nő- tartási pert indított Link Tivadar el- len, amiből újabb perek keletkeztek.

Egy ilyen per tárgyalásán tett tanu- vallomást az öreg Link, akit az asszony feljelentett.

— Még iskolába járt a fiam, ami- kor a sértett férjül vette, —

kezde vallomását Link Lipót. Tárgya- lás közben izgalmas szóváltás támadt a hordályon fekvő vádlott és mögötte ülő fiatalasszony között.

— Zsaroló! — kiáltotta hangosan Link Lipót, mire Link Tivadarné fel- pattan a helyéről.

— Szájbavágom, hogy elájul!

A bírói rendreutalás után a tör- vényszék felmentő ítéletet hozott, ami ellen Link Tivadarné felebbezett.

Súlyos matrózsztrájk tört ki a francia kikötőkben

A Normandie óriáshajó legénysége is csatlakozott a sztrájkolókhöz

Páris, május 25. Franciaország fontosabb kikötőiben matróz- sztrájk tört ki. Teljesen megbénult a forgalom, a nagy személyszállító gőzösök sem közlekednek és szünet- tel a teherforgalom is.

A kikötőkbe érkező teherhajók kirakását megtagadták a mun- kások és ugyancsak megtagad- ták az árúk berakását is.

A kereskedelmi tengerészek szakszervezetei 40 óras munkabe- tet, fizetéses szabadságot és bérja- vitásokat követelnek. A szakszer- vezetek megbízottai Párisba utaz- tak és már ma délelőtt megkezdtek a tárgyalásokat Blum miniszterel- nökkel, valamint Taso kereskedel- mi tengerészeti államtitkárral.

A kormány rendkívül nagy súlyt helyez a megegyezésre és a hajóforgalom minél előbbi megin- dítására, mert Franciaország gaz- dasági életét igen súlyosan érinti a matrózsztrájk.

Most nyílt csak meg a párisi vi- lágkiállítás, amelyre Amerikából is igen sok látogatót várnak. — A sztrájk következtében pedig

megtörténhetik, hogy teljesen szünetel az Amerikával való forgalom is.

Szünetel azonban a forgalom Észak-Afrikával is, ami ugyan- csak súlyosan érinti Franciaor- szág kereskedelmi érdekeit.

Marseilleben, Le Havreban, Se- teben, Port Vandresben a sztrájk általánossá vált. Az érkező hajók legénysége egymásután csatlako- zik a mozgalomhoz. A Normandie óriásgőzös, a francia kereskedelmi hajózás büszkesége, tegnap érke- zett Newyorkból Le Havreba.

A hajó legénysége partraszállva szintén csatlakozott a sztrájkolókhöz.



úridívat
Piac-utca 22.

hoz. A Normandienek szerdán kel- lene ismét útra kelnie Newyork fe- lé, azonban nagyon kérdéses, hogy elindulnak-e.

Le Havreban közel 3000 tenger- rész hagyta abba a munkát.

A sztrájkolók csak a köztársasá- gi Spanyolország felé haladó ha- jók indulását engedélyezték.

Az eddigi megállapítások szer- rint ma délig összesen 74 utasszál- lító hajó legénysége sztrájkol. A kikötőkben a teherhajók személy- zetén kívül sztrájkolnak a vontató hajók matrózai is.

Páris, május 25. A Normandie óriásgőzös egész legénysége, mint- egy ezer ember ma sztrájkba lé- pett. Mintegy 500 sztrájkoló a ha- józási társaság le havrei székhelye elé vonult s ott tüntetést rende- zett.

Eltemették a pomázi árvíz hősi halottját

Budapest, május 25. Ma délelőtt 10 órakor kísért szemű asszonyok, fekete- ruhás férfiak gyülekeztek a vasárnapi felhőszakadástól tönkretett Pomáz mel- letti Margitligetben. Ma délelőtt temet- ték az árvaház kápolnájából a vihar hősi halottját, vitéz Horváth József római katolikus lelkész. Nagy részvét- tel kísérték Horváth lelkész koporsó- ját a pomázi temetőbe.

Megfőtt a vízben egy kislány

Kedden délelőtt a Tégláskerthe hív- ták ki a mentőket. A Szepesi ucca 23. szám alatt egy két éves kislány, Varga Ilona, véletlenül beleesett egy forró vízzel teli fazékba és a szerencsétlen kislány másodfokú égési sebeket szen- vedett. A mentők eszméletlen állapot- ban szállították a kislányt a börgyö- gyászati klinikára, ahol ápolás alá vet- ték. Állapota életveszélyes.

Fogorvosgyűlés Debrecenben

Budapest, május 25. A Magyar Fog- orvosok Országos Egyesületének 32 tagja Marelli Gusztáv egészségügyi fő- tanácsos országos elnök vezetésével május 27-én, csütörtökön Debrecenben nagygyűlést tart. Debrecenben dr Csil- lery András, a tiszántúli fiók elnöke üdvözlő a budapesti vendégeket, akik ezután a Sebészeti Klinikára vonulnak, ahol Hüttl Tivadár professzor, a kiíni- ka vezetője köszönti őket.

— Vásároljon a FÜGGETLEN ÚJSÁG-ban hirdető cégeknek!

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap. — Szerkesztője és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.

Előfizetési ár: egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.— egy óra 1.80 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 6 fillér, vasárnap 16 fillér.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA, MÁJUS 26.

Budapest I.

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 7.20: Etnud, közlemények. 10: Hírek. 10.20: »Majláth János gróf tragédiája.« Irta Barát Endre. (Felolvasás.) 10.45: »Gyalogos az úttesten.« Irta Feith József. (Felolvasás.) 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: A szegedi városháza öreg harangja. Időjárás jelentés. 12.05: A Szegedi Ipari Vásár megnyitásának közvetítése. Beszélő Budinszky Sándor. 12.45: Hírek. 13: A rádió szlonzenekarának műsora. Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.40: Hírek. 15: Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 16.15: A rádió diákfelőrája: »Dolgozatjavítás.« Kerecsényi Dező dr. előadása. 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. 18: »Puskín vértanúsága.« Bonkáló Sándor dr. egyetemi tanár előadása. 18.30: »Ballag már a vén diák.« Az Americana ballagásának ünnepe. Közvetítés a Vigadóból. Beszélő Pribár István. 20: »Hercegisasszony.« Operett előjátékkal, két felvonásban. Részben Edmond About elbeszélése után írta Leon Victor. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Rendező Gyarmathy Sándor. Vezényel Marthon Géza. Utána kb. 21.50: Hírek, időjárásjelentés. 22.10: Közvetítés a Dunapalota szállóból. Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál. 22.40: Hírek francia és olasz nyelven. 22.50: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar műsora. Vezényel Rajter Lajos. Közreműködik Csuka Béla (gordonka). 0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II.

18.05: Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. 18.30: Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 19: Organaművek. (Hanglemezek.) 20: A József nádor 2. honvédelmi miniszterének emlékére. Vezényel Seregi Artúr.

— A kir. ítélőtábla elnöke Nyíregyházán. Dr. Oláh Lajos kir. ítélőtáblai elnök a kir. törvényszék ügymenetének és ügykezelésének a megvizsgálása céljából dr. Uray István kir. ítélőtáblai elnöki titkár kíséretében Nyíregyházára utazott el.

— Nőegyleti bridszest ma 9 órakor az Ujságírók Clubjában. Piac uca 26., I. em.

— Dr. Györki Imre országgyűlési képviselő panasznapot tart. Utnapján délelőtt fél 10 órától 11 óráig panasznapot tart dr. Györki Imre országgyűlési képviselő a Munkás-Otthonban.

— Dr. Kahan Niszon előadása. Ma este fél 8 órakor tartja meg dr. Kahan Niszon előadását az izr. hitközség tanácstermében. »Miért dolgozzunk Palesztináért?« címmel. Az előadás díjtalan. Minden érdeklődőt szívesen lát a rendező.

Titkos detektív volt a párisi földalatti meggyilkolt szép lokálnő

Páris, május 25. A rendőrség még mindig tanácstalanul áll

a metróban elkövetett rejtélyes gyilkosság szemből.

Nem is sejtjük, ki ölhette meg a szép Laetitia Toureaux-t a földalatti villamoskocsiban. A nyomozás eddig csak egy meglepetéssel szolgált: kiderült, hogy

a szép lokál-üzletvezetőnőről mindeki tudta, hogy kettős életet él, »titkos életében« nem bünszövetkezet tagja volt, mint általában sejtették, hanem ellenkezőleg — detektív.

Nem azért érintkezett rendszeresen gyanús alvilági alakokkal,

mert hozzájuk tartozott, hanem azért, hogy

titkaikat kikémlelje. A Rouffignac-féle nagy magánnyomozó irodának volt egyik legtehetségesebb alkalmazottja.

Igen sokat foglalkozott az úgynevezett ipari kémkedések leleplezésével, továbbá leánykereskedők, kábítószerepészek megfigyelésével. Különösen zseniális volt abban, hogy embereket heteken át figyeljen, anélkül, hogy azok észrevennék. Gyakran dolgozott férfiruhában. Valószínűnek tartják, hogy valamelyik leleplezett és elárult ember büntársai tették el láb alól.

A miniszterelnök a német munkástoborzásokról

Budapest, május 25. Politikai körökben élénk feltűnést keltett a Németország felé irányuló mezőgazdasági munkástoborzás.

Ezt a munkástoborzást politikai szempontból sokan aggodalmasnak mondották már tegnap délelőtt a képviselőház folyosóján,

Matolcsy Mátyás pedig kijelentette, hogy a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalása során ezt az egész kérdést a képviselőház elé viszik.

Daranyi Kálmán miniszterelnök ma délután 12 óra után érkezett meg a parlamentbe és így nyilatkozott a német részről folyó munkástoborzás ügyében: — A magyar mezőgazdasági vándormunkás külföldi munkavállalása régi szokás,

nincs tehát semmi új abban, hogy az idén is az ország egyes vidékeiről vándormunkások külföldre szerződtek

x Nem vagyunk elég gazdagok ahhoz, hogy silány és olcsó szövetekből viseljünk ruhákat. Többszöri csináltatási költséget takarítunk meg, ha tiszta szingyapjú szöveteket veszünk közvetlenül a Trunkhahn posztógyártól. Ez a hírneves posztógyárunk évek óta szállítja a magyar urcsaládoknak angolosan gyártott, garantáltan szintiszta gyapjából készített uriruha, angol női kosztüm, sportruha és iskolás ruhaszöveteket. Még ma kérje a szövetszövetkező költség- és kötelezettségmentes elküldését a gyártól: Budapest, XI., Lenke út 117. Jól jár vele.

x Deutsch üzletekben friss körözött, szalámi, gyenge felvidéki túró, teavaj kapható.

— Végre happy end. 1927-ben Alice Silverthorne, fiatal angol hölgy egy párisi pályaudvaron revolverrel lelőtte Raymond de Trafford angol arisztokratát. Trafford felgyógyult és 1932-ben feleségül vette a heves hölgyet, akét az esküdtsek közben felmentett, mert tettél szenvedélyes szerelme miatt követte el. Most a londoni bíróság elválasztotta egymástól az időközben lehűlt szerelmeseket.

x Gönczi Gábor kályhámester üzemét Montj ezredes uca 3. alá helyezte. Bejárta Burgundia uca-ból Raktáron legmodernebb esztrépkályhák. Telefon: 25—68.

— Nem árt korán kezdeni. A tavaszi (Florida) bíróság elválasztotta férjétől Mrs. Dolly Russet. Az asszony 16 éves, a férj 59. Öt évvel ezelőtt kötöttek házasságot. Az asszony azért vált el férjétől, mert az, ha valami kifogása volt ellene, a térdére fektette és elnásárgolta. A férj azzal védekezett, hogy kénytelen volt feleségével úgy bántani, mint egy rossz gyerekekkel.

idénymunkára. Az idén külföldre szerződött vándormunkások száma jelentősen alatta marad azok számának, akik korábbi években vállaltak idegenben ilyen idénymunkát.

— Most egyesek olyan politikai természetű vonatkozások próbálnak egészen helytelenül bekeverni ebbe

a tisztára gazdasági és szociális munkásságba,

amelyek távolról sem forognak fenn. Ami a kiszorított munkás ottani körülményeit illeti, a kormány most is gondoskodni fog az ilyen munkástelep figyelemmel kíséréséről, hogy élelmezésük és egyéb viszonyaik megfelelőek-e a kívánt követelményeknek. Az egyes megnyilatkozásokban megemlített számok erősen túlzottak, amennyiben németországi vonatkozásban ez időszerint

mindössze 1500—2000 ember idénymunka vállalásáról van szó.

Felvágta az ereit egy takarító

Balogh Józsefné 27 éves takarító tegnap délelőtt Erzsébet ucai munkahelyén önbortovapengével felvágta a karján az ereit. Az öngyilkossági kísérlet munkaadója fedezte fel értesítette a mentőket, akik a vérző sebeket bekötötték, majd az öngyilkosjelöltet a sebészeti klinikára szállították. Balogh Józsefné betegségét emlegeti tetének okául. Állapota nem életveszélyes.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán, esütörtökön: »EGÓ HATÁROK« (magyarul beszél). Előadások: 7—9, Utnapján: 3—5—7—9 órakor!

Anyakönyvi hírek

Születések: Major János fm., fiú András, Varga Lajos npsz., fiú László, Biró Bálint fm., leány Julia. Lakatos Gyula kereskedő, fiú Gyula, Juhász József fm., leány Mária, Varga András cipészsegéd, leány Ilona, Bodnár Imre szolga, leány Irén, Zagyva Lajos timárségéd, fiú Ferenc, Szilágyi Sándor fm., fiú János, Nagy József szerelő, fiú Béla, Nagy Imre fm., iker Irén és Imre.

Házasságok: Polonkay János npsz.—Homoki Julia, Kiss József hentes—Simon Erzsébet, Fisch Lajos kereskedő—Sauber Regina.

Halálozások: Nagy Sándor ref. 82 éves, Bánk 125, Nagy Sándor ref. 8 hónapos, Bellelő 359, Papp József 71 éves, Pac. Surányi Dániel ág. ev. 47 éves, Kösülyszeg, Csomós Mihály rk. 39 ves, Tiszalok.

— Akiknek foglalkozása minden erejük megfeszítését követeli. — Igyanak hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ez szabályozza a bél működést, előmozdítja a gyomor-emésztést, fokozza az anyagcserét, élénkíti a vérkeringést és ezáltal új életerőt teremt. Az orvosok ajánlják.

KÖZGAZDASÁG

A BUZA

15 FILLÉRREL OLCSÓBB

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 19.75—20.05, 78 kg-os 19.95—20.25, 79 kg-os 20.20—20.50, 80 kg-os 20.30—20.60, felsőtiszai 77 kg-os 19.70—19.95, 78 kg-os 19.90—20.15, 79 kg-os 20.10—20.35, 80 kg-os 20.25—20.50. Rozs: 20.10—20.30.

Takarmányárpa: elsőrendű 15.00—15.50, közepminőségű 14.25—14.75. Zab: elsőrendű 17.00—17.20, közepminőségű 16.90—17.00.

Tengeri: tisztantúli új 11.40—11.55.

Búza: 150 mm felsőtiszai 80-as 20.50, 150 mm felsőtiszai 78-as 19.75 300 mm bihari 80-as 20.30, 450 mm jászai 79-es 20.10, 450 mm felsőtiszai 8-as 20.40, 300 mm felsőtiszai 78-as 19.75.

SERTÉSVÁSÁR

A mai ferecvarosi sertésvásárra felhajtottak 168 darab sertést, az előző napi maradvány 2175 darab volt. Árak I. szedett 100—105, silány 88—90, exportzsír márkázott 176 fillér kilogrammonként. A vásár lanyha volt.

HIVATALOS

VALUTAÁRFOLYAMOK

I angol fent 16.70—16.90, 100 esek korona 10.75—11.95, 100 dinár 7.50—7.95, 100 dollár 337.70—341.70, 100 francia frank 15.05—15.35, 100 leu 2.80—3.00, 100 líra 17.40—17.90. Az 500 és 1000 líras bankjegyek kivételével, 100 osztrák schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 76.60—78.40

ORSZAGOS VÁSÁROK

Május 26., szerda: Balmazújváros, Biharkeresztes, Mélykút, Poresalma, Pápa, Tabajd, Ujmalomsok, Zalagyömrő.

Május 28., péntek: Böhönye, Gyoma, Páli.

Május 29., szombat: Aba, Belpátfalva, Cibakbáza, Godisa, Gyoma.

Május 30., vasárnap: Budapest, Fegyvernek, Gyoma, Monor.

Május 31., hétfő: Bonyhád, Cigánd, Esztergom, Hatvan, Hédervár, Kapuvár, Kerekegyháza, Mekenyes, Nagydorog, Poroszló, Zalaszentbalázs.

Június 1., kedd: Beled, Cegléd, (havi), Hatvan, Lénárdaróc, Nagyecsed, Nagykanizsa, Sátoraljaújhely, (havi) Somogyjád, Szikszó (havi), Szentdiénes, Tevel, Zalavár.

Június 2., szerda: Baranyajenő, Biharnagybajom, Heves (havi), Jánosbáz (havi), Kaposvár, Kiskunhalas, Kunhegyes (havi), Letenye, Letkés, Miskolc (havi), Szentantália, Tab, Tiszabercel.

Június 3., esütörtök: Celldömölk (orsz.), Ibrány, Keszthely, Kiskomárom (havi), Nagypécsely, Nagybátor, Onod (állat), Putnok (havi), Sarkad, Szakes, Tiszafüred (havi).

Június 4., péntek: Aszód (sertés), Buj (havi), Eger (havi), Gyöngyös (havi), Pacsa (havi), Perkáta, Sarkad, Szil.

Június 5., szombat: Baja (állatvásár), Csanádpalota, Hedrehely, iKsújszállás (havi).

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A »DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«-BAN HIRDETŐ CÉGEK-NEL ESZKÖZLI VÁSÁRLÁSAIN

Magyarország fegyverkezési egyenjogúsága a népszövetségi tárgyalásokon

Genf, május 25. A népszövetségi tanács zárt ülés után délután tartotta 97. rendes ülésének első nyilvános ülését. A tanács zárt ülésén Eden külügyminiszter indítványára a tanács belezte.

A rabszolgaság
kérdésében készült jelentés közzétételére. Chandler svéd külügyminiszter az alexandrettei szandzsák ügyének előadója ismertette a bizottsági munkálatai eredményeit.

A tanács nyilvános ülésén az elnök kegyelmes szavakkal áldozott sir Austin Chamberlain emlékének.

Eden külügyminiszter ismertette a rabszolgaság kérdésével foglalkozó bizottság jelentését, amit a tanács Kína képviselőjének hozzászólása után helybenhagyott.

A svéd külügyminiszter, mint előadó, ismertette a pénzügyi bizottság jelentését. Kijelentette, hogy nincs semmi hozzáfűznivalója a pénzügyi bizottságnak.

Ausztria, Magyarország és Bulgária pénzügyi és gazdasági helyzetéről szóló jelentéshez

és csak örömmel állapítja meg, hogy a 3 állam pénzügyi és gazdasági helyzete mindinkább javul. Ugyancsak ő terjesztette elő a statisztikai szakértők jelentését. A tanács mindkét jelentést tudomásul vette.

A menekültek ügyét Bolívia képviselője ismertette. E jelentés elfogadása után az elnök a tanácsulást berekesztette.

Genf, május 25. A kisanant megbízottai a genfi tanácsülésszakat és közgyűlési tárgyalásokat rendszerint fel szokták használni arra, hogy a három államot közösen érdeklő kérdéseket felhívatalos, esetleg hivatalos formában megbeszéljék. Így történik ez minden bizonytal a mostani népszövetségi ülészak idején is.

Ezzel kapcsolatban a Journal de Geneve-ben a következő — nyilvánvaló sugalmazott — közlemény jelent meg:

A kisanant különösen a magyar fegyverkezés kérdésével foglalkozik. Ezzel kapcsolatban a három állam megállapítja magatartását a Magyarországról részéről támasztandó igényekkel szemben.

A közép-európai helyzet ebben az irányban jelenleg a legkedvezőbb és nincs kizárva — így nyilatkozik róla beavatott körökben —, hogyha a ponton a magyar követelések az elfogadhatóság keretén belül maradnak, egyezség jöhet létre, ami elkerülhetővé tenné a békeszerződések katonai záradékainak egyoldalú felmondását.

SPORT

SPORTNAPLÓ

A Bocskay szombaton, leszorult a régóta hirtokolt hatodik helyről. Az Elektromos hagyta el egyelőre a debreceniek jobb gólarányával, de ha a III. ker. valóban felfüggesztés alatt játszott, mint ahogyan hallik, úgy az Elektromos egy pontszámmal is előnybe kerül. Az Elektromos hátralevő ellenfelei azonban nagyon súlyosak: — Hungária, Ujpest, Budafok. Aligha szerzhet már többet két pontnál. A Bocskay íthón viszont megverheti a III. ker.-t és a Nemzetit. És akkor mégis csak hatodik marad.

Csütörtökön jön a III. ker. csapata, amely nem kapott gólt az Elektromostól szombaton. Óbuda tehát feljavult a kiesési küzdelemben, hiszen a Ferencváros is alig bírta legyőzni 2:1-re. A Bocskaynak nem lesz könnyű dolga csütörtökön, de mégis külön érdekességet jelent: mit tud az ötfogat Telekinekül, Fintával a centerben. Telekí ugyanis még mindig súlyos sérülését és a csapat érdeke azt kívánja, hogy a nyári túrára fitt legyen a kitűnő irányos.

Szezon végén vagyunk csak és az egyesületek máris lóhalálban szervezkednek. Az Elektromos hétfőn autót vitte fel Kínált, a válogatott nyírbátor kapust, aki esetleg csütörtökön már a Hungária ellen védeni is fog. A Phöbus lemondott Fintáról és Rökköt szerződteti, a Hungária Magdával tárgyal, a Ferencváros Korányi III. hazahozatalán fáradozik. Nagy népvándorlás kezdődik.

Diógyőrbe megy csütörtökön Debrecen válogatott csapata, amelynek összeállítását már közöltük. A védelemben azonban változás lesz: Kézi helyett Báthy DEAC játszik jobbátvédet.

Csütörtökön egyetlen amatőr bajnoki mérkőzés kerül sorra, Turul—NyTVE Berettyóújfaluban. A Textil—MTK elmarad, mert a Bocskay nem merete vál-

alni az anyagi teherföltelet és nem az előmérkőzést, illetve csak a DVSE kombinált és a Klinika játszik barátságos meccset a Kerület előtt.

A DVSC csütörtökön zárt ajtók mellett vasutas ifjúsági bajnokit játszik a Kiskunfélegyházi Vasutas SC-vel.

UJPEST—SZEGED 7:1 (2:0)

Ligabajnoki mérkőzés az újpesti stadionban.

A nagyobb lendülettel és nagyobb játéktudással játszó újpesti csapattal szemben a szegediek a mérkőzés elején erős ellentállást tanúsítottak. Az első gólt csak a 30. percben tudta az Ujpest elérni kavardásból. A labda Zsengellerhez került, aki azt Pálkás felett a hálóba juttatta. 1:0. A 35. percben Pusztai 16 m-es labdáját Pálkás a hálóba ejtette. 2:0.

A II. félémben az Ujpest mindvégig erősen támadott. A 3. percben Pusztai, (3:0), a 13. percben Korányi (3:1), a 13. percben ismét Pusztai (4:1), a 29. percben Kállay (5:1), a 31. percben Pusztai és végül a mérkőzés végén ismét Zsengeller rugott gólt.

Kerületi középiskolai atlétikai bajnoki verseny lesz csütörtök délután 2 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen Nyíregyháza, Kisújszállás, Mezőtúr, Kisvárd, Hajdúnánás, Nagykálló, Karcag, Szeghalom és a debreceni középiskolák legjobbjainak részvételével. (:)

EGY ELEMISTA SZERENCSET-LENSEGE.

Németi Sándor, Klapka uca 42. szám alatt lakó 8 éves kis elemista fiút a Rakovszky ucai elemi iskolában kedden délelőtt egyik pajtása oly szerencsétlenül lökte meg, hogy a kisfiú nekiesett egy padnak és homlokát megsebezte. A mentők kötötték be.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

ACTOR HUNGARICUS

A távozó Thuróczy Gyula eszünkbe juttat egy tíz éve megjelent verset: „Actor Hungaricus”, azaz: „Magyar Színész”. Tíz éve írta róla Gulyás Pál. Most, hogy május 26-án, szerdán, eljuttassa búcsúszerepét a Hamletben, idézzük ezt a régi verset. „Actor Hungaricus”... Az örökké hányt-velettel színész sorsát példázza, de nem utolsó sorban a Magyar Színészét.

Antoniuszt játszotta, Imperátor Caesar nemes barátját, s a tömeg szerongva leste lelke lobbanását, mely ott világlított a Fórumon a nagy Caesar leszárt holtteste mellett... Aztán Hamlet kételyei győzték, Oféliát szivettépő kacajjal küldte kolostorba s fáradt szemében a téboly furesa lángja égett... S most hirtelen egy új alakja támad és visszatele szárnyal az időbe, átrepül Dzsingisz-khán táborát s a dözsölő királyi palotában ő most a bosszúálló Magyarország

paranesoló ura, viharzó Bánk bán, ki átveri törével a kerengő királyi vér halk labirintusát... Most meg Norvégia hegyei közt Peer Gynt kacag az úszó fellegekre, melyek a naplemente bíborában lebegtetik császári koronáját...

Mint Próteust, a tenger istenét, megfogták a fókáknak öltözött hellének a tenger sós habja mellett, s hiába lett sörényes vad oroszlán, hiába lett zuhogó misztikus víz, hiába lett nagy lombverő plátán, utoljára ismét a hófehér aggastyán nézett rájuk szeliden: — úgy nyerte vissza hajdani alakját Actor Hungaricus, mert a Nyomor torkon ragadta és nem engedé, amíg ki nem meríti változását...

A káprázat eltűnt s a színpadon ott állt esüggeden egy szomorú ember, Actor Hungaricus állt ott előttünk: tekintete két néma esti lomb volt, melynek fáradt indája elhagyottan esüggött ki arca sápadó kődéből.

SZERZŐDTETÉSEK

Horváth Árpád igazgató a jövő szezonra a Csokonai-színház operettrendezőjének szerződtette Faragó Ödönt, a kassai és a szegedi színházak volt igazgatóját, aki a magyar színészet legelsőrendű szakemberei között foglal helyet. Ugyancsak szerződtette Szabó Ernőt, a kitűnő pécsi színészt és rendezőt, akit szintén elsőrendű hírek előznek meg.

A színházi iroda hírei:

Óriási siker, hatalmas tapsvihár és káprázatos virágerdő bucsuztatta el tegnap este a két Jurik nővért a HULLÓ FALEVEL pompás előadásán.

A közönség egész este ünnepelte kedvenc primadonnáit és a remek előadást.

Ma este Thuróczy Gyula bucsuzik el 15 évi debreceni művészpályája után Hamlet klasszikus alakításában a Csokonai-Színház közönségétől. Az előadás iránt hatalmas az érdeklődés és zsúfolt ház fogja kedvenc művészt ünnepelni ezen az estén.

Kivégeztek 14 trockijista elítéltet

Moszkva, május 25. A Tichookeanskaja Swjesda, a bolsevisták távolkeleti felhivatalos lapjának jelentése szerint Chabarowskban a legfelsőbb haditörvényszék előtt újabb hatalmas trockijista-per tárgyalása kezdődött. A perbefogottokat azzal vádolják, hogy különböző rongálásokat követtek el a távolkeleti vasutvonalakon. A bíróság mind a tízennegy vádlottat halálra

ítélte és az ítéletet már végre is hajtották.

A moszkvai lapok egy szóval sem emlíkeztek meg erről az újabb peréről.

A »Pravda« jelentése szerint egyébként az állami kereskedelmi szervezetekben a múlt évben elkövetett sikerkasztások összege 217 millió rubelre rúg. Az ugyancsak állami fogyasztási üzletekben elsikkasztott pénzek összege több, mint 203 millió rubel.

BALESETEK.

Biró Elek, Wesselényi uca 113. szám alatt lakó hentessegéd kedden délben a Csapó uca 19. szám alatti hentesüzletben munkaközben megvágta az egyik ujját. — Zris Mihály 19 éves péksegéd a Piac uca kerékpárja leesett láncát igazgatta és közben megvágta az ujjait. — Einstein Lili 23 éves tisztviselőné a Csapó uca 19. számú ház előtt elesett s a ballában és karján horzsolts és zúzott sebeket szenvedett. Mindhárom esetben a mentők nyújtottak elsősegélyt.

KAPUKULCSCAL FEJBEVERTÉK.

Weisz József, Szeder uca 29. sz. alatt lakó házaló kedden este megjelent a rendőrségen, ahol előadta, hogy a Hatvan és Bethlen uca sarkán egy ismeretlen ember megtámadta és kapukulccsal többször fejbevágta. A házaló sebeit a mentők kötötték be, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot a támadás ügyében.

Debrecen, sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága. 14597/1937 A.

HIRDETMÉNY.

Az elsőfokú tűzrendészeti hatóság felhívja a város mezőgazdasági termelést és állattenyésztést foglalkozó gazdaközönségének figyelmét a 180.000/1936 B. M. számú rendeletnek a mezőgazdasági terményeknek tűztől megóvására vonatkozó és a rendelet 126-129 paragrafaiban foglalt rendelkezéseire. A rendelet a hatóságnál, rendőrség, III. emelet, 95 számú szoba és a tűzoltóparancsnokságnál, betekintésre rendelkezésre áll. A rendelet főbb intézkedései:

1. A város belterületén egyheli szükségletet meghaladó takarmány tartására, úgyszintén a belterületen

történő eséplésre a hatóságtól engedélyt kell kérni. Tűzbiztos csűrben és pajtában elhelyezett takarmány, azonban bármilyen mennyiségben tartható, külön engedély nélkül.

2. Vasútvonal mentén terményt legalább száz méter távol kell elhelyezni, pályaudvar körül pedig négyszáz méterre. Az aratás után a tartón egymásba folyó védőszántást kell alkalmazni.

3. Csak teljesen kifogástalan eséplőgéppel szabad esépléni. (Fűző és szikrafogó, lamuláda rendben legyen, targonca, fecskendő, takaróponyvak, tűzoltóeszközök stb. rendelkezésre álljanak).

Debrecen, 1937 május hó 12.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező szikgati III. sz. 9 khold 1589 négy szögöl területű, a gugyori csárda földjéből kiszakított 7 khold 1486 négy szögöl területű ingatlanok 1937 október 1-től kezdődő 3 évre, a szennyvíztelepi IV. sz. 10 khold, a szennyvíztelepi 15 khold 620 négy szögöl területű, a komlóskerti V. sz. 5 khold 423 négy szögöl területű ingatlanok 1937 október 1-től kezdődő egy évre f. évi május hó 26-án d. e. 9 órakor a városház tanácstermében tartandó árverésen kerülnek bérbeadásra. Árverési szándékozók a kikiáltási ár 10 százalékát az árverés megkezdése előtt a városi házipénztárnál letétbe kötelesek helyezni s az erről szóló letéti jegyet az árverelő

bizottságnál bemutatni. Árverési feltételek a városi gazdasági ügyosztályban (Városháza, félemelet 16. sz.) megtekinthetők. Polgármester.

Debrecen sz. kir. város polgármestere. 22217/1937. I.

HIRDETMÉNY.

A városi esónakázó ló megnyílt.

Értesítem az érdekelt közönséget, hogy a városi nagyterdei esónakázó ló 1937 évi május hó. 21-én, pénteken reggel megnyílt. A esónakázás díja személyenként és félóránként 20 fillér. Ez a megállapított ár felnőttekre és gyermekekre egyaránt érvényes. Debrecen, 1937 május hó 20. napján.

Polgármester.

Egy apróhirdetés egyszeri költsége 10 szög két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNA P 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítatnak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosításai készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

Hatóságilag engedélyezett végkiarúsítás

Debrecen, Ferenc József út 10. sz. a. Nagytemplom mellett levő rófos, férfi és női divat, kötött-, szövött-áru üzletemet megszüntetem. — Arukészletemet az iparhatóság 14.190-1937. B. számú engedélye alapján július hó 31-ig kiárúsítom. Bíró Márton. 5086

Fürdőtrikók

legolcsóbban **HAVAS** Harisnyaházban **Bádogos ucca 1.**

Nyomoz.

megfigyelő szakember. — Rendőrségi és évtizedes magánygyakorlatával mindenütt személyesen. Gálósy, Varga ucca 25. 479

Betöltendő állás

Fehérneműszalonba segédnyelvet azonnal felveszek. — Dr. Békésné, Batthyány u. 17. 5080

Elsőrendű

himzönök dr. Békésné fehérneműszalonjában jelentkezzenek. Batthyány u. 17. 5081

Egy

fiatal sütősegéd, ki kihordást is vállal, felvétetik. — Szabó Kálmán u. 6. 450

Szakácsnő

vagy szakácsot felvesz azonnali belépésre az Újságírók Clubja, Piac u. 26. I. emelet. Jelentkezni d. e. 11-1 között.

Szabósegédet,

kézimunkás leányt felveszek, Lajos Zsigmond, — Miklós u. 5. 453

Egy

figyes varrónő kerestetik női és kislányruha varrásához, aki szabni is tud. Jelentkezni Madách ucca 11-17. 1134

Kifutóleány felvétetik. Márton Kálmán 11. Nyílástelep. 448

Tiszta,

rendes női idősebb hölgy mellé felveszek. Dr. Rényi, Miklós u. 4. 451

Allást keresők

Varróleány

elmenne nőikonfekciós munkára. Pandur u. 6. sz. Gyarmati Mária. 5072

Üzletek

Elsőrendű

bévezetett nőikalapszalom, aranybánya. — elköltözés miatt átadó. Cím a kiadóban. 5076

Lakást keresők

Tisztviselő

házaspár egy szoba, előszobás lakást keres vasúthoz közel. Cím a kiadóba kér. 5100

Keresek

kétszobás komfortos lakást. Cím a kiadóban. 1135

Kiadó lakás

Uccai

kétszobás, konyhás, előszobás lakás kiadó május 1-re. Megtekinthető minden délután 4 órától. Apaffy ucca 32 szám 5004

Központban

tiszta uccai vagy udvari szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5042

Teljesen

különbejárattal esinosan bútorozott szoba parkirozott udvarban kiadó. Péterfia 48., hátul az udvarban. Érdeklődni Tóthnéknél vagy a tulajdonosnál. 5025

Csinos

bútorozott szoba kiadó. — villamoshoz 5 perc. Kerécs ucca 7. 1126

Kiadó két szoba, előszobás uccai lakás mellékhelyiségekkel. Nyir u. 2. 131

Kiadó

különbejárattal bútorozott szoba, esetleg ellátással. — Piac u. 77. 1129

Ingatlan

Olcsó házhelyek

eladók a Luther és Kuruc utcák sarkán. Fevilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12 I. emelet. 3412

Központban

két uccára ülő telek eladó. Értekezni Erzsébet u. 14. 5033

Rádió

Rádió

villanyszerelés, javítás legolcsóbban, felelősség mellett. Eredeti gyári gépek raktáron. Kedvező fizetés. Feltételek Miklós ucca 2. 200

Eladás

Családi

háznak alkalmas üres telek, Csap és Vendég uccára nyíló, eladó. Érdeklődni Erzsébet u. 14. 5099

Ajtó,

ablakok, háló, ebédlő, fehér szoba, szekrények, ágy stb. eladók. — Bútorozott szoba kiadó. Piac 61. 5106

Nagy

rezüst, valamint tornyos spartheld eladó. Rákóczi u. 65., keresztépület. 1107

Búzaszalma

kb. 800 mázsa, kisebb telekben is eladó a városi szikgati gazdaságban. Telefon: 32-97.

Ellaburgonya

kb. 40 mázsa, kisebb telekben is eladó a városi szikgati gazdaságban. Telefon: 32-97.

Eladó egy új szállasztott Singer varrógép. Kézimunkaüzlet Cegléd ucca 16. 1127

Vétel

Óeskavasat,

fémek, gépeket, mindenféle vasanyagot veszek. Huadékokot cserélek használhatóért. Boesky tér 7. Vas kovács. 1027

Kertipadot,

jókárban levőt megvételre keresek Cím a kiadóban. 5028

Pénzt adok

bútorért, zálogjegyért, — mindenféle ingóságért. — Hívásra jövök. Barnáné. Csapó u. 16. 181

Cserkész

körgegy 7-8 éves kiscserkész részére kerestetik. Ajánlatot kiadóba kér. 1133

Ajánlat

B O R

Szentannapuszta 33 FILLÉR Révi, Hatvan u. végén. Kisállomással szemben. 427

Kilós

és méteres krepdesin, flokon, voál, stb legolcsóbban Degenfeld tér 11. 5055

Keszler

semcsak kerékpárban é alkatrészekben a legolcsóbb hanem a javításba adott kerékpárokat jóformán felújították. Széchenyi u. 1. 3305

Legszobben

tisztított gallérokat Első Budapesti ruhafestő, vegyeltisztító. Felvételi hely: Hatvan u. 16. 5096

MAKULATURA

kapható a kiadóhivatalban Piac ucca 49. szám.

Szólókaró, hasított akác — minden mennyiségben és méretben kapható házhoz szállítva Forgácsnak mázsája 2.-pengő Vagó József Margit tüzifa és szénkereskedő vállalatánál, Margitfürdő mellett. Telefon 10-24. 906

Oklatás

Német

oktatás: 24 óra 6 pengő. Kossuth ucca 41. 2237

Német

anyanyelvű ny. irodalmi német nyelvre tanít s tárgyságot folytat. Hatvan ucca 1. I. kapu. III. 54

Ellátás

Orth. kóser

jó házi 4 főgásos ebédek kihordásra 80 és 1.20. Széchenyi 5, keresztépületben 452

Hungária pensio

Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39. Családi otthon, kitching konyha, a legszigorúbb diéták.

Nagy menü

1.10. kis-menü 90 fillér az Újságírók Clubjának éttermében, Piac ucca 26. I. em. Kimondottan prima házikoszt. Olvasó, Kártya terem. Társalgó. Külön diétás konyha orvosi előírás szerint.

Kisgyermek

lelkismeretes gondozását és ellátását vállalja szerény díjazásért egyedülálló nő. Balázsné, Varga u. 12. S

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE**, Laptulajdonos: **Debreceni Független Ujság Vállalat**, Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T.** József kir. hereg ucca 1. szám